

## جایگاه معماری داخلی در فرآیند تغییر کاربری بناهای تاریخی (نمونه موردی تغییر کاربری خانه نصیرالدوله آصفی به کانون پرورش فکری کودک و نوجوان)

مهسا دخانچی\*، امیرحسین فرحی نیا<sup>۲</sup>

۱- گروه مهندسی معماری، واحد شبستر، دانشگاه آزاد اسلامی، شبستر، ایران، dokhanchimahsa@gmail.com

۲- گروه مهندسی معماری، واحد شبستر، دانشگاه آزاد اسلامی، شبستر، ایران، a.farahi@gmail.com

### چکیده:

احیاء و مرمت شاخه ای از هنر معماری است که برپایه شناخت و مطالعه بناها و بافت‌های تاریخی به لحاظ کالبدی و عملکردی می انجامد. یک بنای تاریخی با گذشت زمان و بروز تغییرات دچار دگرگونی‌های فراوانی می‌شود گاه، این دگرگونی‌ها ترد و ترک بنا که توسط ساکنان و یا حتی تخریب آن را سبب می‌گردند در چنین شرایطی یک بنای تاریخی نیاز به حفاظت دارد. معماری داخلی در فرآیند حفاظت از یک بنای تاریخی ملاحظات زیادی را دربرمیگیرد. کارکردن در یک بنای تاریخی طراح را بر آن وارمیدارد که پاسخگوی ارزش‌ها و شرایط حاکم بر اثر تاریخی باشد یکی از راهکارهای بی‌شماری که برای حل مشکلات موجود بر روی یک اثر تاریخی وجود دارد تغییر کاربری آن است مقاله حاضر به بررسی جایگاه معماری داخلی در فرآیند تغییر کاربری بناهای تاریخی و یک نمونه موردی (تغییر کاربری خانه نصیرالدوله آصفی به کانون پرورش فکری کودک و نوجوان) پرداخته و معماری داخلی رو در مواجهه با بناهای تاریخی ضمن رعایت اصول بازگشت‌پذیری در پی ایجاد بستری مناسب در بنای تاریخی خواهد بود.

**واژه‌های کلیدی:** معماری داخلی، تغییر کاربری، بناهای تاریخی، خانه نصیرالدوله آصفی، کانون پرورش فکری کودک و نوجوان

### ۱- مقدمه:

امروزه با توجه به گسترش شهرنشینی و ماشینی شدن زندگیهای جدید توجه مردم و مسئولان جامعه به بافتها و بناهای تاریخی در ایران کمرنگ شده است. یکی از بهترین روشها برای بازیابی ارزشهای فراموش شده این بناهای تاریخی تغییر کاربری و حفاظت آنها میباشد. حفاظت از آثار تاریخی و تاکید بر اهمیت حفاظت نسبت به بازسازی از موارد مهم و مورد توجه می باشد. از موضوعات بسیار مهم در امر حفاظت از بنای تاریخی، طراحی داخلی متناسب با عملکرد جدیدی است که در طرح تغییر کاربری به آن تخصیص داده شده است برای یک تغییر کاربری مناسب میبایست از شناخت آن آغاز شود. شناختی جامع و کاملدر رابطه با بنا و نحوه ارتباط آن با بافت و محیط اطراف که در برگزیده پیشینه دگرگونی‌ها تا رسیدن به وضع موجود است. (۳) تغییر کاربری مجموعه ای از تغییر معماری داخلی، محیط طبیعی، بستر و بافت اطراف بنا خواهد بود و معماری داخلی نقش عمده ای در کیفیت فضای ساختمان ایجاد میکند، چرا که در صورت بجا اجرا نشدن کاربری جدید به قالب و کالبد قدیمی نمیشیند، همانند عضوی ناهمگون خود را نشان میدهد و این ناهمگونی تاثیر مستقیم بر مخاطب گذاشته، به گونه ای که مخاطب نمی تواند ارتباطی در خور با مجموعه پیدا کند و عدم مخاطب، عدم فعالیت پویا را در پی دارد. خانه تاریخی نصیرالدوله یکی از خانه های قدیمی تهران است که دارای ارزش های خاص معماری و شهر سازی میباشد، در این پژوهش به بررسی تغییر کاربری بر معماری داخلی اش پرداخته میشود.